

Marek Pająk

Kryzys nauki o polityce z perspektywy filozofii politycznych Leo Straussa i Erica Voegelina

Streszczenie

Praca jest próbą diagnozy kondycji współczesnej nauki o polityce z perspektywy filozofii politycznych Leo Straussa i Erica Voegelina. Jej celem jest skonfrontowanie koncepcji filozoficzno-politycznych obu autorów z fundamentalnymi ideami oraz założeniami teoretycznymi i metodologicznymi charakterystycznymi dla współczesnej politologii. Kryzys nauki o polityce wymaga odpowiedzi na zasadnicze pytania o jej poznawcze, analityczne i metodologiczne podstawy oraz cele.

Koncepcje Straussa i Voegelina mogą stanowić użyteczne narzędzie analizy problemów naukowego poznania spraw politycznych. Ich diagnozy łączą się z obecnymi dyskusjami dotyczącymi sensu i znaczenia „tego, co polityczne”, jego epistemologii oraz zagadnienia „neutralnej etycznie” nauki o polityce w kontekście zagrożeń sfery publicznej. Pojawienie się ruchów reformatorskich w politologii, kwestionujących teoretyczne podstawy dotychczasowych paradygmatów naukowych, skłania do refleksji nad genezą nowożytnej nauki o polityce. Ponadto ponownego namysłu wymaga kwestia statusu teorii normatywnych pośród innych subdyscyplin politologicznych oraz istoty relacji między empiryczno-analitycznym i normatywnym sposobem teoretyzowania.

Straussa i Voegelina łączą podobieństwa dotyczące zarówno oceny nowożytnej nauki o polityce, jak i proponowanych dróg odnowy naukowej perspektywy za pomocą filozofii politycznej. Obaj uznają, że właściwych wzorców analizy „tego, co polityczne” należy szukać, u jej źródeł, w klasycznej *episteme politike*. Ponadto wyrażają sprzeciw wobec dominujących nurtów intelektualnych i łączą kryzys nauki o polityce z kryzysem cywilizacji zachodniej. Historyczna analiza nowożytnej nauki, kwestionowanie „neutralności etycznej” i scjentystycznej perspektywy poznawczej to tylko niektóre tematy podejmowane przez Straussa i Voegelina. Odpowiedź na pytanie o właściwe narzędzia analizy procesów politycznych jest konieczna do zrozumienia współczesnych problemów życia zbiorowego. Refleksja nad propozycjami Straussa i Voegelina może wnieść interesujący i ożywczy wkład do dyskursu politologicznego początków XXI wieku.

07.05.2015, Marek Pająk